

DENET DUYURU

Vergi

AUDIT | TAX | ADVISORY

For the latest from BDO Turkey, follow us

Duyuru Tarihi : 05.01.2021
Duyuru No : 2021/007
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ - OCAK 2021
Sayı : 205

Mustafa KAYHAN
Avukat
KAYHAN HUKUK/BDO TÜRKİYE
kayhan.mustafa@gmail.com

ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET GENEL KURULLARININ KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGINI KARŞISINDAKİ DURUMU

Özet :

Dünya Sağlık Örgütü'nün 12.03.2020 tarihinde pandemi ilan ettiği yeni tip koronavirüs (Covid-19) ekonomik hayatı ve hukuku derinden etkilemiştir.

Her alanda yeni bir dönem başlatan koronavirüs birçok hukuki kurumun değişmesi ve güncellenmesi gerekliliğini de ortaya koymuştur. Söz konusu gereklilik şirketler hukuku uygulamalarına da yansımıştır.

Bu etki kapsamında ülkemizde en çok görülen iki şirket türü olan anonim ve limited şirketlerin genel kurul toplantıları da koronavirüs ekseninde değerlendirilmeye muhtaç olmuştur. Şirketlerin yeni faaliyet dönemlerinin başında önceki dönem finansal tabloların nihai hale getirilmesi, ödenecek vergilerin, kârın/ zararın tespiti ve bunların genel kurullarda görüşülerek onaylanması gündemlerinin üst sıralarında yer alır.

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2020 yılında 10,3 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.658 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 91.054 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Yazımızda, koronavirüs salgınının anonim ve limited şirketlerin genel kurullarına etkisi özellikle 2021 yılı göz önünde bulundurulmak suretiyle değerlendirilmeye çalışılacaktır. Genel kurullar tüm yönleriyle değil özellikle koronavirüsün etkilediği toplanma şekilleri bağlamında incelenecektir.

Derneklerin¹, sivil toplum kuruluşlarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, birlik ve kooperatiflerin² genel kurullarına koronavirüs etkisinin başka bir makalenin konusu olabilecek nitelikte bulunması dolayısıyla çalışmamızda değinilmeyecektir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Covid-19, Genel Kurul, Elektronik Genel Kurul, Anonim Şirket, Limited Şirket, Yönetim Kurulu, Genel Kurulun İptali, Yönetim Kurulunun Sorumluluğu; İptal Davası, Butlan.

1. GİRİŞ:

Genel kurul, anonim ve limited şirketlerin en güçlü ve önemli organıdır. Genel kurulun birtakım devredilemez görev ve yetkileri bulunmaktadır. (TTK m.408/2 ve 616/1)

Genel kurulun ertelenmesi ya da yapılamaması şirketleri önemli ölçüde etkileyebilir.

Örneğin;

- Yönetim kurulunun ya da müdürler kurulunun görev süresi sona ermiş olabilir ve yeniden seçim yapılması gerekebilir.
- Bağımsız denetime tabi şirketlerde denetçinin seçilmesi zorunluluğu ortaya çıkabilir.
- Şirket teknik iflastan kurtulabilmek için sermaye artırımını ihtiyacında olabilir.
- Pay sahibi sermaye avansı gönderen şirketin bu tutarı aynı yıl içinde vergisel avantajı ve zorunluluğu dolayısıyla sermayeye ilave etmesi gerekebilir.
- Kâr dağıtılması gerekli olabilir.

Tüm bu örnekler göstermektedir ki yaşayan mekanizmalar olan şirketler genel kurullarını ertelemeyen bir an önce yapma ihtiyacı ve zorunluluğu içinde bulunabilir.

¹ İçişleri Bakanlığı tarafından Valiliklere gönderilen 27.11.2020 tarihli Genelge ile, 17 Kasım 2020 tarihli ve 31307 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 7256 sayılı Kanunla derneklerin genel kurul toplantılarının ertelenmesine dair İçişleri Bakanına yetki veren 7244 sayılı Kanununun 2-1/ç fıkrasına ekleme yapılarak, erteleme yetkisinin üçer aylık sürelerle üç defaya kadar kullanılacağı hükmü doğrultusunda derneklerin genel kurul toplantıları 2021 yılı Şubat sonuna kadar ertelenmiştir. Genelgeye ulaşmak için linke [tıklayınız](#). (Erişim Tarihi: 08.12.2020)

² İçişleri Bakanlığı tarafından Valiliklere gönderilen 27.11.2020 tarihli Genelge ile, 7244 sayılı Kanununun 2/1-d maddesi kapsamında daha önce 1 Aralık 2020'ye kadar yapılmaması kararlaştırılan, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, birlikler ve kooperatifler tarafından düzenlenecek etkinlikler (genel kurul toplantıları dahil) 1 Mart 2021'e kadar ertelenmesi önerilmiştir. Genelgeye ulaşmak için linke [tıklayınız](#). (Erişim Tarihi: 08.12.2020)

Genel kurulların yapılması gerekliliği, özellikle koronavirus salgını döneminde bunların toplanma şekillerinin önemini bir kez daha ön plana çıkarmıştır. Bu husus güncel düzenlemeler çerçevesinde çalışmamızda incelenecektir.

2. GENEL KURUL TOPLANTILARI:

2.1. Genel Olarak:

Genel kurul pay sahipleri açısından büyük öneme sahiptir. Anonim şirketlerde pay sahipleri, limited şirketlerde paydaşlar ortaklık haklarını genel kurulda kullanırlar (TTK m.407/1, 617). Pay sahipleri genel kurula katılmasa bile genel kurulda alınan kararlar katılmayan pay sahiplerini de bağlar³. Genel kurullar olağan ve olağanüstü toplanır.

Olağan toplantı her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılır. Olağanüstü toplantılar ise ihtiyaç duyulması halinde yapılır.

Olağan toplantılarda organların seçimine, finansal tablolara, yönetim kurulunun yıllık raporuna, kârın kullanım şekline, dağıtılacak kâr ve kazanç paylarının oranlarının belirlenmesine, yönetim kurulu üyelerinin ibraları ile faaliyet dönemini ilgilendiren ve gerekli görülen diğer konulara ilişkin müzakere yapılır, karar alınır (TTK m.409/1, 617).

2.2. Özellikle Toplantının Yapılış Biçimi Açısından Genel Kurullar:

2.2.1. Fiziki Ortamda Yapılan Genel Kurullar:

TTK, genel kurulların kural olarak toplanma biçimini, fiziki toplantı şeklinde belirlemiştir.

Genel kurulların nerede toplanacağına ilişkin sınırsız bir özgürlük yoktur.

Aksine esas sözleşmede hüküm bulunmadığı takdirde anonim şirketlerde genel kurul, şirket merkezinin bulunduğu yerde toplanır (TTK m.409/3). Şirketlerin esas sözleşmelerinde, çoğunlukla genel kurulun şirket merkezinin bulunduğu yerde ya da merkezin bulunduğu şehrin elverişli başka yerinde toplanabileceği hüküm altına alınmıştır. Toplantıların başka bir şehirde ya da yurtdışında yapılabilmesi için esas sözleşmede bunun yapılabileceğine ilişkin açık bir düzenleme bulunmalıdır.

Anonim şirket genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından düzenlenen “hazır bulunanlar listesi”nde (eski adı ile hazirun cetvelinde) adı bulunan pay sahipleri katılabilir (TTK m.415/1).

Anonim şirket genel kurulunda yalnız pay sahipleri bulunmaz. Bunların yanı sıra yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler (TTK m.407/2), intifa hakkı sahipleri, denetçi ve bazı durumlarda Ticaret Bakanlığı temsilcisi de yer alır (TTK m.407).

³ Anonim şirket genel kurulları, TTK’da veya esas sözleşmede, aksine daha ağır nisap öngörölmüş bulunan hâller hariç, sermayenin en az dörtte birini karşılayan payların sahiplerinin veya temsilcilerinin varlığıyla toplanır. Bu nisabın toplantı süresince korunması şarttır.

Aynı durum limited şirketler açısından da geçerlidir. Limited şirketlerde toplantıya çağrı, azlığın çağrı ve öneri hakkı, gündem, öneriler, çağrısız genel kurul, hazırlık önlemleri, tutanak, yetkisiz katılma konularında anonim şirketlere ilişkin hükümler, Bakanlık temsilcisine ilişkin olanlar hariç, kıyas yoluyla uygulanır.

Limited şirketlerde de her ortak kendisini genel kurulda ortak olan veya olmayan bir kişi aracılığıyla temsil ettirebilir (TTK m.617/3).

2.2.2. Elektronik Ortamda Yapılan Genel Kurullar:

Şirket sözleşmesinde veya esas sözleşmede düzenlenmiş olması şartıyla, tüm anonim ve limited şirket genel kurulları⁴ **elektronik ortamda da yapılabilir**⁵.

Anonim şirketlerde genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fizikî katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur (TTK m.1527/5).

Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik⁶ 01.10.2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olup bu tarihten itibaren genel kurullara elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sisteminin uygulanması pay senetleri borsaya kote edilmiş şirketlerde zorunlu hâle gelmiştir (TTK m. 1527/5).

Limited şirketlerde de, şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme, fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur (TTK m. 1527/2).

Elektronik ortamda oy kullanabilmek için, şirketin bu amaca özgülenmiş bir internet sitesine sahip olması, ortağın bu yolda istemde bulunması, elektronik ortam araçlarının etkin katılmaya elverişliliğinin bir teknik raporla ispatlanıp bu raporun tescil ve ilan edilmesi ve oy kullananların kimliklerinin saklanması şarttır (TTK m. 1527/3).

⁴ Yönetim kurulu ve müdürler kurulu toplantıları da tamamen elektronik ortamda yapılabileceği gibi, bazı üyelerin fiziken mevcut oldukları bir toplantıya bir kısım üyelerin elektronik ortamda katılması yoluyla da icra edilebilir. Bu hâllerde TTK'da veya şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülen toplantı ile karar nisaplarına ilişkin hükümler aynen uygulanır (TTK m. 1527/1).

⁵ Kollektif, komandit ve sermayesi paylara bölünmüş şirketlerde de şirket sözleşmesinde ve esas sözleşmede öngörülerek elektronik ortamda ortaklar kuruluna ve genel kurula katılma, öneride bulunma ve oy verme mümkündür. Bu durumda yapılan elektronik genel kurul fizikî katılımın, öneride bulunmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur (TTK m. 1527/2).

⁶ Anonim şirketlerde elektronik genel kurul uygulamasının esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelikte düzenlenmiştir (Resmî Gazete Tarihi: 28.08.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28395). Genel kurulda oyun gerçek sahibi tarafından kullanılmasına ve uygulamaya ilişkin kurallar ile pay sahibinin temsilcisine internet sitesi aracılığıyla talimat vermesi esas ve usulleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılmış Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ ile düzenlenmiştir (Resmî Gazete Tarihi: 29.08.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28396)

Şirket yönetimi, esas sözleşme veya şirket sözleşmesi gereği şirket yönetimi, elektronik ortamda oy kullanmanın bütün şartlarını gerçekleştirir ve ortağa gerekli bütün araçları sağlar (TTK m.1527/4).

Elektronik ortamı kullanmak isteyen ortaklar, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri elektronik posta adreslerini şirkete bildirirler (TTK m.1528/1).

Yukarıda belirtilen teknik ve yasal zemin oluşturulmadan alternatif teknolojik iletişim kanalları ile genel kurul yapmak mümkün değildir⁷.

3. KORONAVİRÜS (COVID-19) SALGINININ GENEL KURUL TOPLANTILARINA ETKİSİ:

3.1. ELEKTRONİK GENEL KURUL ve Koronavirüs (Covid-19) Salgını Döneminde Genel Kurullara İlişkin Yapılan Düzenlemeler:

Yeni tip koronavirüs (Covid-19) döneminde genel kurullarla ilgili olarak iki önemli düzenleme yapılmıştır.

Düzenlemelerden birincisi Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan bir duyurudur.

Bu kapsamda koronavirüs salgınının yayılmasının engellenmesi amacıyla 2020 yılı Mart ayının özellikle şirket genel kurullarının yoğunlukla gerçekleştirildiği dönem olması dolayısıyla şirketlerin kurul toplantıları bakımından Ticaret Bakanlığı tarafından bazı tedbirler alınmış ve alınan bu tedbirler 20.03.2020 tarihinde Ticaret Bakanlığının internet sitesinden duyurulmuştur⁸.

Duyuruda, toplantıya çağrılmış bulunan anonim ve limited şirketlerin olağan genel kurullarının, erteleme kararı alınması amacıyla genel kurulun toplanması beklenmeksizin, yönetim organları tarafından alınacak bir kararla iptal edilmesi imkânı tanındığı belirtilmiştir⁹.

Yine, duyuruda anonim ve limited şirketlerin esas sözleşmelerinde ya da şirket sözleşmelerinde hüküm bulunmasa dahi elektronik ortamda genel kurul yapabilecekleri belirtilmiş ve koronavirüs dolayısıyla bunu tercih etmeleri tavsiye edilmiştir.

Duyuruda belirtilen tedbirlerin, koronavirüs salgınının devam etmesi ve yeni bir düzenleme yapılmaması halinde 2021 yılında özellikle Mart ayı içinde gerçekleştirilecek genel kurullar için de geçerli olduğunu düşünüyoruz. Ancak bunu teyit eden yeni bir ilanın yapılmasında yarar görüyoruz.

⁷ Birçok toplantı ve görüşme için özellikle koronavirüs dolayısıyla “Zoom”, “Microsoft Teams”, “Google Meet” başta olmak üzere birçok online görüşme platformu sıklıkla kullanılmaktadır. Belirtmek gerekir ki bu tür online görüşme uygulamaları aracılığı ile şirket genel kurullarını gerçekleştirmek TTK ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında mümkün değildir.

⁸ Söz konusu Duyuru’ya ulaşmak için linke [tıklayınız](#). (Erişim Tarihi :08.12.2020)

⁹ Örnek ilan metnine Ticaret Sicili Gazetesinin internet adresinden yayımlanmıştır. İlgili Duyuru’ya ulaşmak için linke [tıklayınız](#). (Erişim Tarihi :08.12.2020).

Düzenlemelerin ikincisi ise koronavirüs salgını döneminde yapılan genel kurullarda görüşülen kâr dağıtım maddesine ilişkin kanun değişikliğidir.

7244 sayılı Kanunla TTK'ya eklenen geçici 13 üncü madde ile 30/9/2020 tarihine kadar uygulanmak üzere, sermaye şirketlerine kâr dağıtım kısıtlamaları¹⁰ getirilmiş olup, Cumhurbaşkanına bu süreyi üç ay uzatma ve kısaltma yetkisi verilmiştir. Cumhurbaşkanı yetkisini 2948 sayılı Kararı ile kullanmış ve kısıtlama süresini üç ay uzatmıştır. Buna göre kar dağıtım kısıtlaması son gün tarihi 31/12/2020 olarak belirlenmiştir.

Koronavirüs dolayısıyla, şirket genel kurulları ile ilgili olarak yukarıda belirtilenler haricinde herhangi başka bir düzenleme yapılmamıştır.

Koronavirüs salgını döneminde, ANONİM VE LİMİTED ŞİRKETLERİN GENEL KURUL TOPLANTILARININ YAPILMASI İLE İLGİLİ OLARAK KOOPERATİF VE DERNEKLERDE OLDUĞUNUN AKSİNE HERHANGİ BİR YASAK SÖZ KONUSU DEĞİLDİR.

Farklı bir düzenleme yapılmadığı sürece şirketlerin 2021 yılı içinde olağan genel kurullarını yapma mükellefiyetleri devam etmektedir.

Genel kurullar yasak olmadığı gibi, kolaylaştırıcı nitelikte olmak üzere Ticaret Bakanlığı tarafından anonim şirket esas sözleşmelerinde ve limited şirket sözleşmelerinde genel kurul toplantılarının elektronik ortamda gerçekleştirilmesine imkân tanıyan hüküm bulunmayan şirketlerin, bu dönemde gerçekleştirmeyi planladıkları toplantıları “Elektronik Genel Kurul Toplantı Sistemi” ve “Elektronik Yönetim Kurulu Sistemi” üzerinden gerçekleştirilebilmelerine yönelik tedbir alınmıştır.

Elektronik genel kurul, katılımcıların pandemi etkilerinden kaçınmalarını sağlayan, fiilen yurtdışında bulunan paydaşlara da katılma imkânı veren faydalı bir toplantı usulüdür.

Şirketlerin, bu imkândan Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketinden destek hizmeti almak suretiyle ve hak sahiplerine elektronik ortamda katılma imkânının sağlanması zorunluluğunu ortadan kaldırmayacak şekilde yararlanmaları gerekmekte olup, şirketlerce elektronik ortamda kurul gerçekleştirilmesine imkân tanıyan hükme ilişkin sözleşme değişikliğinin bundan sonra yapılacak ilk genel kurul toplantısında gerçekleştirilmesi imkânı tanınmıştır¹¹.

¹⁰ Kar dağıtım sınırlamaları ile ilgili ayrıntılı değerlendirmeler için bkz. 17.07.2020 tarih ve [2020/043 Sayılı Denet Vergi Sirküleri](#) (Erişim: 08.12.2020); [Eroğlu/Muzaffer, Demirel Özdemir, Duygu](#): Türk Ticaret Kanunu Geçici Madde 13 Hükmü İle Anonim Şirketlerin Kâr Payı Dağıtım Kararlarının Sınırlandırılması, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 33, Sayı:2, 2020, s. 749-806.

¹¹ Söz konusu düzenlemenin TTK'ya aykırılığı ile ilgili olarak bkz. [Ünal, Mücahit](#): [Koronavirüs \(COVID-19\) Salgınının Anonim ve Limited Şirket Toplantılarına Etkisi](#), (Erişim: 08.12.2020); [Paşlı, Ali](#): [COVID-19 Salgınının Anonim ve Limited Ortaklık Yıllık Olağan Genel Kurul Toplantılarına Etkisi: Güncel Koşullar Süzerken Genel Kurul Kararı Alınabilir Mi?](#), 24.03.2020, (Genel Kurul) (Erişim: 08.12.2020); [Gürel, Murat](#): COVID-19 Salgınının Şirketler Hukukunda Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Yaşar Hukuk Dergisi, C.2, S.2 Özel Sayı, 2020, s.3; [Akıncı, Elif](#): Covid-19 Salgını Kapsamında Şirket Yöneticilerinin Almaları Gereken Önlemlere Genel Bir Bakış, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı, Yıl:19, Sayı:38 Yaz 2020/2 (Covid-19 Özel Ek), s.217.

Burada belirtilen kolaylığın, farklı bir düzenleme yapılmadığı sürece, 2021 yılı içinde ilk defa elektronik genel kurul yapacak şirketler açısından da uygulanacağını düşünmekteyiz.

3.2. Koronavirüs (Covid-19) Salgını Dönemi Genel Kurulları:

3.2.1. Genel Kurul Toplantılarının Yapılması:

Anonim ve limited şirketler tarafından fiili katılımlı olarak pandemi kurallarına dikkat edilmek şartıyla¹² ya da elektronik ortamda genel kurullarını yapmalarının önünde bir engel bulunmamaktadır.

2020 yılında yapılamayan, iptal edilen veya ertelenen genel kurullar da 2021 yılındaki olağan genel kurullarla birlikte tek defada yapılabilir.

Genel kurulların yapılabilirliği açısından herhangi bir engel bulunmamakla birlikte bazı pay sahiplerinin bireysel katılımlarına dair pandemi kaynaklı idari kararlar kapsamında somut engeller söz konusu olabilir. Örneğin 65 yaşından büyük ya da 20 yaşından küçük oldukları dolayısıyla sokağa çıkma yasağı bulunan pay sahipleri fiili ortamda yapılan genel kurullara katılamayabilir¹³. Benzer şekilde yurtdışında bulunan gerçek ya da tüzel kişi pay sahipleri pandemi yasakları dolayısıyla asaleten ya da vekâleten toplantılara iştirak edemeyebilir.

Pay sahiplerinin genel kurula katılamamaları, yeterli nisaplar sağlandığı sürece genel kurulun yapılmasını ve sağlığını engellemeyecek olsa da genel kurulun katılmayan pay sahibinin bu engeli fırsat olarak değerlendirilerek yokluğunda onun aleyhine kararlar alınması amacını taşıması halinde genel kurulun iptali ya da yönetim kurulunun sorumluluğu gündeme gelebilecektir.

Bilindiği üzere, yönetim kurulu üyeleri TTK m. 553 kapsamında TTK'dan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini kusurlarıyla ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zararlardan sorumludur¹⁴.

Genel kurulun pandemi kuralları gözetilmeksizin ve gerekli önlemler alınmaksızın düzenlenmesi halinde, yönetim kurulu, Türk Ceza Kanunu m. 195 uyarınca bulaşıcı hastalıklardan birine yakalanmış veya bu hastalıklardan ölmüş kimsenin bulunduğu yerin karantina altına alınmasına dair yetkili makamlarca alınan tedbirlere uymama suçuna ilişkin olarak iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılabilir.

Pay sahipleri, toplantıya katılsın ya da katılmasın genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararı olduğu gerekçesiyle karar

¹² Örnek tavsiyeler için bkz. Akıncı, s.217.

¹³ Yasakların genel kurulun hükümsüzlüğüne etkisinin ayrıntılı değerlendirmesi için bkz. Paslı, Ali: [Anonim/Limited Ortaklık Genel Kurul Toplantılarının 7244 Sayılı Özel Covid-19 Kanunu Sonrasındaki Durumu: Sermaye Şirketlerindeki Ortakların Sağlığının Değeri Var mıdır?](#), 20.04.2020, (Sermaye Şirketleri) (Erişim: 08.12.2020)

¹⁴ Paslı, Genel Kurul.

tarihinden itibaren üç ay içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler (TTK m. 445,446)¹⁵.

Yine, koronavirüs pandemisi dolayısıyla pay sahibinin, genel kurula katılma, asgari oy, dava ve kanundan kaynaklanan vazgeçilemez nitelikteki haklarını sınırlandıran veya ortadan kaldıran; pay sahibinin bilgi alma, inceleme ve denetleme haklarını, kanunen izin verilen ölçü dışında sınırlandıran ve anonim şirketin temel yapısını bozan veya sermayenin korunması hükümlerine aykırı olan kararlarının batıl olduğu dolayısıyla genel kurul kararına karşı dava açılması da mümkündür (TTK m 447).

Burada belirtilen dava ve sorumluluk riskleri tüm pay sahiplerinin katılımı ile gerçekleştirilen genel kurullar açısından oldukça düşüktür. Yine, yönetim kurulunun elektronik genel kurula dair gereklilikleri yerine getirmek suretiyle sorumluluğa ilişkin birçok durumun önüne geçmesi mümkündür.

Pay sahiplerinin yukarıda belirtilen hakları olmakla birlikte genel kurulun kararına karşı, kötüniyetle iptal veya butlan davası açıldığı takdirde, davacılar bu sebeple şirketin uğradığı zararlardan müteselsilen sorumludurlar (TTK m.451).

Yukarıda anonim şirketler açısından belirtilen sorumluluklar benzer nitelikte limited şirketler açısından da kıyasen uygulanır (TTK m.622).

3.2.2. Genel Kurul Toplantılarının Ertelenmesi:

3.2.2.1. Henüz Toplantı Çağrısı Olmadan Erteleme:

Şirketler henüz bir toplantı çağrısı yapmadan, koronavirüs salgını gerekçesiyle toplantılarını daha ileri tarihlerde yapmayı planlayabilirler. Yönetim kurulu bu yönde bir karar alabilir.

Böyle bir kararın pay sahiplerine zarar verebilecek nitelikte olması ya da şirketin önemli karar almasını gerektiren durum olmasına rağmen genel kurulun pandemi gerekçesiyle ancak haksız yere ertelenmesi halleri ayrıca değerlendirilmelidir.

Eğer toplantı yapılabilir olmakla birlikte pandemi gerekçesi ile ancak kötüniyetle erteleniyorsa ve önemli nitelikteki bir karar alınamıyorsa yönetim kurulunun TTK m. 553¹⁶ kapsamında sebebiyet vereceği zarardan kusuru oranında sorumlu olacağı unutulmamalıdır.

¹⁵ Ünal, a.g.m.; Pekdiğer, Tamer: [Yeni Koronavirüs Pandemisinin Anonim ve Limited Ortaklıkların İşleyişine Etkisi](#), 27 Mart 2020, (Erişim: 08.12.2020)

¹⁶ TTK m. 644'te belirtildiği üzere, TTK m. 553 kıyasen limited şirketler açısından da uygulama alanı bulacaktır.

3.2.2.2. Toplantı Çağrısı Yapıldıktan Sonra Erteleme veya İptal:

Daha önce de ifade edildiği üzere, koronavirüs dolayısıyla toplantıların çağrı yapıldıktan sonra iptal edilmesi veya ertelenmesi ile ilgili olarak Ticaret Bakanlığı 20.03.2020 tarihinde bir duyuru gerçekleştirmiş ve bunun yöntemini belirtmiştir¹⁷.

Bu kapsamda şirketler toplantılarını yönetim organlarının alacakları karar ve yapacakları ilanla iptal edebileceklerdir.

Yeni ve farklı bir düzenleme yapılmadıkça, koronavirüs salgınının devam etmesi halinde, Ticaret Bakanlığı duyurusunda yer alan açıklamaların 2021 yılı için de geçerli olacağını düşünüyoruz.

Diğer yandan belirtmek gerekir ki, pandemi dolayısıyla sokağa çıkma yasağı bulunan pay sahiplerinin, yönetim kurulunun kasıtlı hareketle genel kurula katılmamayı amaçlayacak türdeki kararlarına karşı TTK m. 391/1-c ve TBK m. 27 kapsamında bu kararların batıl olduğu iddiasıyla dava açmaları da mümkündür¹⁸.

3.2.3. Genel Kurul Toplantılarının Yapılamaması:

3.2.3.1. Genel Kurul Toplantılarının Şirket Faaliyet Döneminin İlk Üç Ayı İçinde Yapılamaması:

Genel kurulların anonim ve limited şirketlerde faaliyet döneminin ilk üç ayında yapılması gerekmektedir.

TTK'da, bu zorunluluğa uymamanın doğrudan bir yaptırımına yer verilmemiştir. Doktrinde TTK m. 409'un emredici nitelikte değil düzen hükmü niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir¹⁹.

Genel kurulun koronavirüs dolayısıyla ilk üç ay içinde yapılamaması yönetim kurulu üyelerinin ve şirket müdürlerinin ibra edilmemesi, finansal tabloların onaylanmaması, kâr veya zarar hakkında karar verilememesi, süresi dolan yönetim kurulu üyelerinin yerine yenilerinin seçilememesi dolayısıyla eski yönetim kurulunun yaptığı iş ve işlemlerin hukuki durumları, bağımsız denetçinin seçilememesi dolayısıyla bunun mahkeme aracılığıyla seçilmesi gibi durumların ortaya çıkmasına sebebiyet verebilir.

Yönetim kurulunun, genel kurulu ilk üç aylık zaman diliminde toplayamaması halinde, genel hükümler kapsamında TTK m. 553 kapsamında zarara sebebiyet vermesi halinde sorumlulukları söz konusu olabilecektir²⁰.

¹⁷ Bkz. yuk. Bölüm 3.1.

¹⁸ Paslı, Genel Kurul.

¹⁹ Paslı, Genel Kurul; Ünal, a.g.m.

²⁰ Ünal, a.g.m.; Paslı, Genel Kurul.

3.2.3.2. Genel Kurul Toplantılarının Tüm Faaliyet Dönemi Boyunca Yapılamaması:

Genel kurul bir faaliyet yılı boyunca hiç yapılamamış da olabilir²¹. Özellikle 2020 yılında birçok şirketin olağan genel kurulları koronavirüs dolayısıyla yapılamamıştır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, genel kurulları süresinde yapmamanın doğrudan yaptırımını söz konusu değildir. Diğer yandan denetime tabi şirketlerin denetçi seçimi yapmaları konusunda Kamu Gözetim Kurumu, Ticaret Bakanlığı veya ticaret sicili müdürlükleri baskısı altında olması; görev süresi sona eren yönetim kurulu üyelerinin işlerini yapamaması başta olmak üzere fiili/idari gereklilikler dolayısıyla şirketler genel kurullarını yapmaya zorlanabilir²².

Genel kurul toplantısının hiç yapılmaması, genel kurul toplantı ve müzakere defterinde hiçbir kayda yer verilmemesi nedeniyle, 6.000 TL'den 73.000 TL'ye kadar adlî para cezası verilmesine sebebiyet verebilir.

Diğer yandan, zarara uğrayan pay sahibi ya da alacaklılar tarafından, kusurlu olmaları kaydıyla yönetim kurulu üyelerine TTK m. 553 çerçevesinde hukuki sorumluluk davası açılması söz konusu olabilir²³.

Diğer yandan belirtmek isteriz ki TTK Geçici Madde 7'de sebebi ne olursa olsun aralıksız son beş yıla dair olağan genel kurul toplantıları yapılmayan şirketlerin resen ticaret sicilinden terkin işlemlerinin tasfiye usulüne uyulmaksızın gerçekleştirileceği hüküm altına alınmıştır. Pandemi dolayısıyla bir istisna getirilmediğinden şirketler tarafından bu hususa da dikkat edilmesi gerekmektedir.

3.3. Tek Kişilik Anonim veya Limited Şirketlerdeki Durum:

Tek pay sahipli anonim ve limited şirketlerde bu pay sahibi genel kurulun tüm yetkilerine sahiptir.

Tek pay sahibinin genel kurul sıfatıyla alacağı kararların geçerlilik kazanabilmeleri için yazılı olmaları şarttır (TTK m.408/3, Yönetmelik²⁴ m.23/4).

²¹ Genel kurulların yapılmaması ile ilgili ayrıntılı değerlendirmeler için bkz. **Özsungur, Fatih**: Ticaret Şirketlerinde Genel Kurul Yapılmamasının Hukuki ve Cezai Yaptırımları, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Y.2014, Sa.2, s.119-137.

²² Salgın dolayısıyla genel kurulların yapılamaması kapsamında yönetim kurulu üyelerinin görev sürelerinin dolmasına rağmen yönetim kurullarının şirketin olağan işlerini yapmaya devam edebilecekleri değerlendirilmesi hk. bkz., **Pendiçer, a.g.m.**

²³ **Paslı, Genel Kurul.**

²⁴ Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul Ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Bakanlık Temsilcileri Hakkında Yönetmelik (Resmî Gazete Tarihi: 28.11.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28481)

Tek pay sahipli anonim şirketlerde toplantı başkanlığının ve hazır bulunanlar listesinin oluşturulması zorunlu değildir (Yönetmelik m.14).

Tek pay sahipli şirketlerde toplantıda hazır bulunan pay sahibinin veya temsilcisinin de toplantı tutanağını imzalaması zorunludur, aksi halde tutanak geçersizdir (Yönetmelik m. 26/5)

Tek pay sahipli şirketlerin genel kurullarında bakanlık temsilcisi bulundurulması zorunlu değildir²⁵.

Görüldüğü üzere tek pay sahipli şirketlerde genel kurul çok ortaklı diğer şirketlere nazaran daha kolaydır ancak bu durum onların genel kurul yapmalarından tamamen muaf olmalarını sağlamamaktadır.

Yukarıda açıklanan hususlar limited şirketler açısından da geçerlidir.

3.4. Elden İmza İle Toplantının Mümkün Olup Olmadığı:

Bilindiği üzere, TTK m. 390/4 kapsamında anonim şirketlerde yönetim kurulu hiçbir toplantı yapılması isteminde bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu kararları, kurul üyelerinden birinin belirli bir konuda yaptığı, karar şeklinde yazılmış önerisine, en az üye tam sayısının çoğunluğunun yazılı onayı alınmak suretiyle de verilebilir.

Aynı önerinin tüm yönetim kurulu üyelerine yapılmış olması bu yolla alınacak kararın geçerlilik şartıdır. Onayların aynı kâğıtta bulunması şart değildir; ancak onay imzalarının bulunduğu kâğıtların tümünün yönetim kurulu karar defterine yapıştırılması veya kabul edenlerin imzalarını içeren bir karara dönüştürülüp karar defterine geçirilmesi kararın geçerliliği için gereklidir.

Yönetim kurulu için getirilmiş bu kolaylık anonim şirketlerde genel kurul açısından mümkün değildir²⁶.

Limited şirketlerde ise herhangi bir ortak sözlü görüşme isteminde bulunmadıkça, genel kurul kararları, ortaklardan birinin gündem maddesi ile ilgili önerisine diğer ortakların yazılı onayları alınmak suretiyle de verilebilir. Aynı önerinin tüm ortakların onayına sunulması kararın geçerliliği için şarttır (TTK m.617/4)²⁷.

²⁵ Limited ortaklıklar açısından şirketin tek ortaklı olup olmamasına bakılmaksızın Bakanlık Temsilcisi zorunluluğu bulunmamaktadır.

²⁶ Ünal, a.g.m.

²⁷ Ünal, a.g.m.; Akıncı, s.217.

4. SONUÇ:

Yazımızda, koronavirüs salgınının anonim ve limited şirketlerin genel kurullarına etkisi özellikle 2021 yılı göz önünde bulundurulmak suretiyle değerlendirilmiştir. Koronavirüs (Covid-19) genel kurulların toplanma şekillerini büyük ölçüde etkilemiştir.

Koronavirüs kapsamında şirketlerle ilgili birçok yasal ve idari önlem alınmış olunmakla birlikte anonim ve limited şirket genel kurulları ile ilgili herhangi bir yasaklamaya ya da ertelemeye gidilmemiştir.

Şirketlerin 2021 yılı içinde gerçekleştirecekleri olağan ve olağanüstü genel kurullarını yapmaları önünde bir engel bulunmamaktadır.

Özellikle çok ortaklı anonim şirketler gecikmesinde sakınca bulunacak ya da telafisi imkânsız haller haricinde, görüşülmesi gereken önemli kararları erteleyip zorunlu kararları görüşebilirler veya vekâletname yöntemini kullanarak asgari katılımlı genel kurul toplantıları yapabilirler.

Limited şirketler, koronavirüs sürecinde, tüm ortakların oybirliği ile alabilecekleri kararlarda genel kurullarında elden dolaştırma yöntemini benimseyebilirler.

Yine, hem anonim şirketler hem de limited şirketler elektronik ortamda genel kurul için hukuki ve teknik altyapılarını hazırlayabilir ve bundan sonraki genel kurullarını elektronik ortamda yapmayı tercih edebilirler.

Ticaret Bakanlığı da genel kurulların elektronik ortamda yapılmasını teşvik etmektedir.

Saygılarımızla.

KAYNAKÇA:

- 14.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan 13.01.2020 tarih ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu.
- 17.04.2020 tarih ve 31102 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.
- 17.07.2020 tarih ve 2020/043 Sayılı Denet Vergi Sirkülerine ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim: 08.12.2020).
- 18.09.2020 tarih ve 31248 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan 2948 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı.
- 20.03.2020 tarihinde yayınlanmış olan T.C. Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü Duyurusu ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim Tarihi :08.12.2020).
- 28.08.2012 tarih ve 28.396 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan Anonim Şirketlerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik.
- 29.08.2012 tarih ve 28396 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan Anonim Şirketlerin Genel Kurullarında Uygulanacak Elektronik Genel Kurul Sistemi Hakkında Tebliğ.
- İçişleri Bakanlığı tarafından Valiliklere gönderilen 27.11.2020 tarihli Genelge, ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim Tarihi: 08.12.2020).
- **Akıncı, Elif:** Covid-19 Salgını Kapsamında Şirket Yöneticilerinin Almaları Gereken Önlemlere Genel Bir Bakış, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Hukuk Özel Sayısı, Yıl:19, Sayı:38 Yaz 2020/2 (Covid-19 Özel Ek), s.202-223.
- **Eroğlu/Muzaffer, Demirel Özdemir, Duygu:** Türk Ticaret Kanunu Geçici Madde 13 Hükmü İle Anonim Şirketlerin Kâr Payı Dağıtım Kararlarının Sınırlandırılması, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 33, Sayı:2, 2020, s. 749-806.
- **Gürel, Murat:** COVID-19 Salgınının Şirketler Hukukunda Yarattığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Yaşar Hukuk Dergisi, C.2, S.2 Özel Sayı, 2020, s.1-9.
- **Özsungur, Fatih:** Ticaret Şirketlerinde Genel Kurul Yapılmamasının Hukuki ve Cezai Yaptırımları, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. XVIII, Y.2014, Sa.2, s.119-137.

- **Paslı, Ali:** Anonim/Limited Ortaklık Genel Kurul Toplantılarının 7244 Sayılı Özel Covid-19 Kanunu Sonrasındaki Durumu: Sermaye Şirketlerindeki Ortakların Sağlığının Değeri Var mıdır?, 20.04.2020, yazıya ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Sermaye Şirketleri) (Erişim: 08.12.2020).
- **Paslı, Ali:** COVID-19 Salgınının Anonim ve Limited Ortaklık Yıllık Olağan Genel Kurul Toplantılarına Etkisi: Güncel Koşullar Sürerken Genel Kurul Kararı Alınabilir Mi?, 24.03.2020, yazıya ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Genel Kurul) (Erişim: 08.12.2020).
- **Pekdiğer, Tamer:** Yeni Coronavirüs Pandemisinin Anonim ve Limited Ortaklıkların İşleyişine Etkisi, 27 Mart 2020, yazıya ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim: 08.12.2020).
- Ticaret Sicili Gazetesi Genel Müdürlüğü duyurusuna ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim Tarihi :08.12.2020).
- **Ünal, Mücahit:** Koronavirüs (COVID-19) Salgınının Anonim ve Limited Şirket Toplantılarına Etkisi, yazıya ulaşmak için linke [tıklayınız.](#) (Erişim: 08.12.2020).